Ч. 283 (12.649). Львів, неділя 21. грудня 1930. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Per non sunt!

Варшава, дня 16. грудня 1930.

Польський сойм розпочав нині наради над бюджетом. В ґенеральній дебаті над бюджетовим предложенням і над експозе управителя міністерства скарбу п. Матушевського промовляв іменем Українського Клюбу пос. Михайло Галущинський, котрого промову подало „Діло" у обширному змісті і вона вже відома нашим читачам.

При цій нагоді зайшла характеристична подія. В хвилі, коли пос. Галущинський йшов на трибуну промовців, маршалок сойму д-р Світальський піднісся зі свого місця і передав провід в руки віцемаршалка Четвертинського (вшехполяка). Рівночасно з ним піднявся і премієр п. Славек, а за ним і всі присутні міністри, що за виїмкою маршала Пілсудського були всі майже в повному комплеті, що зрештою не часто в соймі буває. Всі вони наче на дану команду вийшли зі салі нарад, оставляючи свої місця порожними напротязі цілої промови пос. Галущинського, а на салю вернули — але вже не всі — доперва тоді, коли після його промови забрали слово інші посли. Тоді провід нарад обняв знову марш. д-р Світальський.

Не буду аналізувати цього, обережно кажучи, навіть в польському парляментарному житті небуденного явища, котрого нині був я в соймовій салі свідком. Змісту промови ті, що зробили ексодус, очевидно, не знали. Могли вони тільки здогадуватися, що пос. Галущинський у своїй промові порушить також події, що їх переживало українське громадянство в Польщі в останніх кількох місяцях після розвязання сойму і сенату, що обіймають пацифікацію, арештування і вибори. Про ці, не дуже то милі для правительства речі, говорили на тому самому соймовому засіданні речники польської опозиції, а зокрема зовсім отверто пос. Недзялковський (ППС) і члени уряду слухали спокійно дуже тяжких закидів, що падали під їх адресою, а зокрема під адресою міністра внутрішніх справ ґенер. Складковського.

Вже сам факт, що речником Українського Клюбу був заслужений просвітянський діяч, що в дійсності стояв доволі далеко від безпосереднього політичного проводу, а в додатку чоловік зовсім нереволюційного характеру, давав якнайменше причин до згаданого вище кроку теперішніх офіційних керманичів польської політики.

Причин цього явища треба глядіти в цілости у сучасних польсько-українських взаєминах, що витворилися не нині і не вчора, але давним давно в історії наших дідів і прадідів, а котрі в останніх одинадцяти роках після заняття Східної Галичини, стали тільки більше яскравими і невимовно загострилися в часах потравневого режиму, а зокрема в минулих шойно місяцях.

Так званий санаційний табор перебираючи в травні 1926 р. збройною рукою владу в Польщі, проголосив уздоровлення у всіх ділянках публичного життя. По його словам санація мала обіймати і польсько-українські взаємини. Як у інших справах — так і в останніх — не вироблено, ані не оголошено ніякої конкретної програми. За „програмою" для цього табору була тільки особа марш. Йосифа Пілсудського, яка, самозрозуміло, не може заступити ніякої конкретної, реальної програми.

Найближчі співробітники Пілсудського говорили світові, але тільки в медових місяцях санації, що табор маршала буде здійснювати федераційні пляни, що на ділі мало бути відновленням старої державної Ягайлонської ідеї. Сам Пілсудський — що дуже характеристичне, — не висказався ні одним словом про спосіб розвязки польсько-українських взаємин. Поза Петлюрівський договір у Варшаві з квітня 1920 р., що признавав Східну Галичину і північно-західні землі Польщі і був прототипом пізнішого ризького договору, з теперішніми польсько-українськими кордонами, поза похід на Київ у травні 1920 р. і поза відому заяву Пілсудського у Виннищі з цього часу, де Пілсудський як начальник польської республики і начальний вожд її військ заявив, що остаточні кордони між самостійною Польщею і самостійною Україною вирішать суверенні сойми у Варшаві і в Києві — не знаємо і досі нічого, як по правді представляє собі сучасний фактичний диктатор Польщі розвязку найбільше зі всіх пекучого і невідкличного українського питання. Не згадує марш. Пілсудський про нього і у своїх споминах „Rok 1920", ні в численних собою інспірованих часописних статтях. Про нас всюди гробова мовчанка.

По суті кредо марш. Пілсудського в українській справі нам невідоме. Його взаємини, чи властиво взаємини підвладних йому чинників з так зв. уенерівським еміґрантським табором, — мають радше характер хвилевої імпрези без обовязуючого державно-політичного значіння. Що ті чинники не є покликані до ведення і вирішування далекосяглих політичних проблем, про це не треба довго дискутувати. Що вийшло з такої політики **in concreto** для нас — спроба з Яцковим, Твердохлібом і Даниловичем у Галичині, а тепер з інкамерованими старорусинами в ролі комісаря Нар. Дому у Львові Мих. Бачинського і комп. та з політикою воєводи Юзефського на Волині.

Української справи потравневий табор, котрий сьогодні невідклично в Польщі верховодить, не тільки не розвязав, не лишень не рушив її з місця, але завів її у такі багнища, з яких — здається — виходу немає. Навіть пальцем не кивнув у тій справі, до якої прикладали руку і керманичі теперішньої санації, до введення в життя закону про самоврядування воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського з вересня 1922 р. і згаданого там оснування українського університету.

Одним словом кидається нам в очі всюди безпрограмовість тих кругів, що в Польщі прийшли до влади. Що більше. Наприкінці всім є теж наглядним факт, що якраз т. зв. пілсудчики зі Савлів стали Павлами, пішли по лінії вшехпольського табору і на наших північно-західних землях ґальванізують московських недобитків шляхом православної церкви і рештки москвофільських діячів у Галичині, стараючися ширити при тому деправацію в українському національному таборі.

Правда, пілсудчики не мають між собою ні одного політичного діяча такої міри, як от хочби вшехполяк Дмовський. І виходить, що вони не доцінюють української квестії, думаючи, що зможуть з нею упоратися тими засобами, які ми бачили від вересня ц. р. І це діється в часі, коли Роман Дмовський — чи не одинокий нині поляк з великою політичною інтуїцією, — наш отвертий противник, пише, що українська проблема не є питанням внутрішньої польської політики, але вже нині має загально-европейське значіння, якого розвязка сягає навіть у всесвітню політику.

Ще одно. Верховодячий в Польщі табор на прикінці веде на українських землях політику, яку йому диктують „кресовяки", люди, що відносяться до нас зі зоольоґічною ненавистю. Польська політика йде на ділі по вказівкам україножерних санаційних органів — львівськ. „Слова Польского" і краківського бруковця „Іл. Курєра Крак.". Польська ментальність супроти нас від травня 1926 р. не змінилася зовсім і не за- ніякого догідного підложа під уздоровлення польсько-українських взаємин, які з засади ігнорує і які трактує **per non sunt**.

Стверджую, що нині по польській стороні нема психольоґічного підкладу, можливого до того, щоби ґоїти невимовно розятрені рани у польсько-українських відносинах. Нема його в сірих польських низах, нема й у тих, яким доля дала керму влади у руки. При цьому нас цілком не знають, не стараються пізнати нашої душі і потреб, а в найкращому разі нас легковажать.

Не диво, що і в нас нема цього психольоґічного моменту, що перекидав би мости понад широку і глибоку пропасть.

Дотеперішніми засобами не розвяжуть певно теперішні правителі небувало загострених польсько-українських взаємин. Не розвяже їх також і трактування нас **per non sunt**. А соймовий інцидент з 16. ц. м. що найменше дає багато до думання, що у Польщі **nihil novi** відносно нас.

Пос. д-р Степан Баран.

Польські справи.

Б. Б. про Берестя. — Бебістичні „успіхи". — Краківські вчені про Берестя.

Хоч вибори до польських законодатних установ уже давно поза нами, хоч переможна польська парляментарна більшість уже робить підсумки своїх досягнень на парляментарній арені, то всеж відгомони передвиборчих і самих виборчих часів наповняють густо всю польську політичну атмосферу та мабуть ще довго не вдасться її від них очистити.

Ось ендеки і польська опозиційна лівиця зголосили в соймі наглі внески в справі Берестя. Наглість внесків відкинена, але всеж їх зміст упав на арену польської прилюдної опінії як бомба, дарма що представник клюбу ББ полковник Коц, виступаючи проти наглости названих внесків, заявив зі соймової трибуни, що

„всі арештовані (б. берестейські вязні) перед упливом 48 годин були передані судовій владі разом з доказовим матеріялом. Фактом є, що проти всіх арештованих переведено слідство, а їх справи находяться у руках незалежного суду. Фактом є також, що скарги на зарядженний слідчим суддею превенційний арешт — варшавський окружний суд відкинув. Той самий суд відкинув також зажалення на приміщення арештованих у військовій тюрмі. Щож до того, що нібито арештованих у Бересті, трактовано невластиво, то, мимо того, що більшість споміж арештованих тоді находиться тепер на волі — оскільки нам відомо, ніхто з них ані підчас побуту в тюрмі, ані також по виході на волю, ніяких зажалень не вносив".

Таке становище до цих справ клюбу ББ. Самозрозуміло, що воно внесків опозиції в справі Берестя не ослаблює. Зрештою і тойже самий полк. Коц у тійже промові посередньо признав описані в наглих внесках відносини у Бересті, коли говорив: „Одинокою дорогою, яка може вияснити ці справи є безпосередньо звернутись заінтересованим до належних судів, які справу розслідять, вияснять і віддадуть належне справедливости".

Незважаючи на все повище бебістична преса робить уже, як ми зазначили, підсумки своїх здобутків на парляментарній арені. Ось львівське „Слово Польске" з 19. грудня приносить передову статтю під вимовним заголовком „Машируємо вперед". У ній ствероджує такі успі-

хи: 1) кодифікація організаційних засад ББ; 2) узалежнення соймовим маршалом свого вибору і свого оставання на тому становищі від зголи президента Річипосполитої; 3) запроектування і ухвалення нового реґуляміну соймових нарад.

Про цей третій успіх „Слово Польске" пише дослівно:

„Новий реґулямін мусить бути цілковито знаряддям річевої співпраці сойму з урядом, мусить служити цілям та інтересам держави, а не партій. Тому то новий реґулямін новими своїми приписами збільшує відповідальність у проявах актів посольської ініціятиви, зносить фактично посольський імунітет і ..лесить марш. сойму можність унеможливлювання аґітації в соймі наслідком прероґативи цензурування соймових протоколів і стенограмів. Таким чином вже по кількох днях нового сойму вирвано — можна сказати — найгостріші зуби демагоґічній зглядно протидержавній соймократичній бестії".

Успіх, як бачимо, неабиякий і бебістичний орган має причину радіти. Та не знати чи можна вважати радісним іншого роду факт, про який пише інший бебістичний орган, знаний зі своєї україножерности краківський „Ілюстр. Курер Цодзенни". Ось у числі з дати 19. грудня приносить він вістку, що до опублікування в пресі віддано письмо, підписане сорокчотирма краківськими, польськими ученими, заадресоване до д-ра Адама Крижановського, посла ББ, у справі Берестя. У цьому листі до проф. Крижановського краківські вчені заявляють, що не можуть пройти мовчки попри події в Берестю. Навівши подробиці, оголошені в нагаих внесках польської соймової опозиції, вони дослівно пишуть:

„Віримо, що Ви і як людина і як полякгромадянин, поділяєте наш погляд. Ми переконані, що Ви зробите все, що в вашій силі, для направлення кривд, укарання проступників і зарадження тому, щоби в Польщі не повторювалися подібні випадки".

„Здаємо собі справу з труднощів, на які можете попасти та мусимо зазначити, що труднощі ці не звільнюють Вас від моральної відповідальности, тому що Ви належите до збору професорів яґайлонського університету".

„Не можна нам допустити до того, щоби закріпилася думка, що злочину допустилися в Польщі без нашого протесту. Просимо дуже повідомити нас, чи задумуєте у повищій справі виступити прилюдно".

До процесу інжинірів у Москві.

З голосів комуністичної преси.

З черги приступає комуністичний публіцист Пугачов до обговорювання пляну інтервенції на основі матеріялів з процесу. У розділі під назвою „Плян інтервенції" читаємо:

„Суть стратеґічного пляну інтервенції така:

1) Перша починає свою роботу шкідницька організація — „промислова партія", на яку сокладено зробити чимало диверсій, щоби зруйнувати заводи військової промисловости та підприємства, які мають вагу для оборони Радянського Союзу.

2) Слідом за ними на територію СРСР з Польщі та Румунії вирушаються білоґвардійські банди, щоб відтягти увагу радянської влади від основних обєктів інтервенції, розпорошити сили Червоної армії, порушити мобілізацію її, зруйнувати багато споруд на транспорті, підбурити повстання ворожих проти радянської влади елементів і передусім куркульство.

3) Під прикриттям передових білобандитських загонів мали виступити збройні сили Польщі, Румунії та лімітрофів. Вони мали завданням окупувати Україну та наступати на Ленінград, як велику промислову базу Союзу, та на Москву.

4) Одночасно з цим намічалося бльокаду французькою та анґлійською фльотою Чорноморського узбережжя, а також мали висадити на Північному Кавказі і Закавказі білоґвардійський десант, щоб захопити окраїни.

„Щоби розбити останню частину інтервенції, в якій мала взяти участь і Анґлія, до організованої, при французькому ґенеральному штабі спеціяльної комісії в справі готування інтервенції СРСР, „увіходив представник анґлійського ґенерального штабу".

„Франція взяла на себе зобовязання допомагати своїм васалям інструктажем та повітряною фльотою не лічучи, звісно, зброї та риштунку, що про них не було потреби й говорити, бо всю орґанізацію інтервенції Франція брала на себе.

„Як видко з попереднього — основний центр готування до інтервенції та її керівник — це французький ґенеральний штаб. Щоб розробити, всі звязані з інтервенцією справи, при французькому ґенеральному штабі зорґанізовано спеціяльну комісію за головуванням ґенерала Жуанвіля.

„Найбільшим знаряддям інтервенції мали бути Польща та Румунія, що в них при військових міністерствах утворили військові місії, через які Франція брала діяльну участь в організації збройних сил цих держав. Французький ґенеральний штаб, розробляючи плян інтервенції, спирався на свої військові місії й через них на командування польської та румунської армій.

„Отже французький ґенеральний штаб був організатором готування до військової інтервенції. У другій частині свого готування французький ґенеральний штаб спирався на „торґпром", а через нього й на „промислову партію". „Торґпром" є злучна ланка між білоґвардійцями і кдясовими ворогами всередині СРСР.

„Через „торґпром" та його аґентуру з „пром партії" французький ґенральний штаб діставав шпигунські відомости про внутрішнє становище в Радянському Союзі та про Червону армію. Для опрацьовання цих відомостей французький ґенеральний штаб призначив спеціяльну особу — полковника Рішара.

„Усе це доводить, що готування до інтервенції було поставлене досить серйозно, за всіма правилами військової вмілости. Спочатку інтервенцію мали здійснити 1928 року, потім її перенесли на 1930 і нарешті на 1931 рік.

„1930 року інтервенцію зірвано. Не зважаючи ні на що, не зважаючи на готування білоґвардійських банд і диверсії в промисловості СРСР, не зважаючи на укладання військових союзів між васалями імперіялістичних держав, не зважаючи на роботу французьких військових місій у Польщі та Румунії коло готування їхніх збройних сил та організації військового постачання, не зважаючи на відвідини раз-у-раз представників французького й анґлійського командування наших „миролюбних" сусід, що гострили проти нас свою зброю, не зважаючи на провокацію війни на Далекому Сході, не зважаючи на систематичне цькування Радянського Союзу, не зважаючи на шкідницьку орґанізацію всередині нашої країни, що широко розкинула свою злочинну діяльність і шпигунську роботу, — інтервенція не відбулася. Пролєтаріят Радянського Союзу — успішно впорався з виконанням пляну другого року пятирічки за проводом ВКП(б) і з непослабною енерґією розгортає далі соціялістичне будівництво".

Обговоривши ось так інтервенційні пляни, Пугачов приходить до обговорення більшовицьких завдань у звязку з описаними намірами збройної інтервенції проти СРСР. У розділі „Наші завдання" читаємо таке:

„Чи означає зрив інтервенції та викриття всіх залаштункових переговорів і підступів імперіялістів та їхніх васалів, що наші вороги покинули або покинуть готуватися до інтервенції?

Відповідь на це питання може бути тільки неґативна. Поперше, це видко із свідчень підсудних шкідників, — „інтервенція відкладена на 1913 рік", бо 1930 року до неї ще були неготові. Подруге — суперечності поміж капіталістичною і соціялістичною системою і далі зростають, криза капіталізму поглиблюється й штовхає його шукати виходу. Цей вихід капіталістичний світ вбачає у нових ринках збуту продукції своєї промисловости, у ринках, що їх йому тепер не вистарчає, у боротьбі проти революціонізування

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ГРУДНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 85)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

— Сплю-же, сплю... — каже Маціцький, заплющуючи очі та зараз пригадує собі щось:— Ще одно слово, Камілю! Що за якась чорна суконка, яку я недавно бачив?

— Чорна суконка?

— Но, так! ви-ж самі знаєте: та чорна суконка, що працює разом із вами при вікні... Тепер уже її там нема... Але я щойно бачив її...

— Данильцю! ви помиляєтесь! Я працювала тут цілий ранок з панею Трібу, яку ви знаєте добре віддавна, знаєте з тою, яку ви називаєте дамою з великими заслугами? Але пані Трібу не має чорної сукні, а завсіди свою зелену... Ні, впевняю вас, що в нашім домі ніхто не одягається на чорно... Вам мусіло це снитися... Но, я вже йду... А спіть добре...

Каміля відходить поквапно, з ніяковою міною і румянцями, немов би сказала неправду.

Маціцький лишається сам, але не може заснути. Машина з ніжними пружинами заводить у його голові чортівський танок: її кільця скручуються та заплутуються... Він думає про свого коханого брата, що спочиває під муравою Монмартру, думає про чорні очі — ті чудові глибокі зорі, які Провидіння немов би свідомо засвітило для нього і які тепер — —

Тут двері відчиняються тихо-тихенько, якби хтось хотів увійти і чути шепіт Камілі:

— Не входіть... Коли він прокинеться, схвилювання може бути для нього вбійче...

І двері зачиняються так само тихенько, як відчинилися. Та ось двері приперли одну полу чорної сукні, яку Маціцький доглянув із свого ліжка.

Серце його підстрибнуло, очі загорілися, він схопився, оперся ліктями і закричав:

— Мамо! мамо! чому ти не підійдеш поцілувати мене?

Двері відчиняються. Чорна суконка не всилі стриматися і вбігає до кімнати. Та замість підійти до ліжка, йде просто в другий кінець кімнати із простягненими раменами:

— Данильцю! Данильцю!

— Сюди мамо, сюди! — кличе Маціцький із радісно піднесеними руками — що? ти мене бачиш?

Мама звернена лицем до ліжка шукає дороги тремтючими руками наомацьки і відповідає проймаючим голосом:

— Ох, синочку, скарбе мій! я не бачу тебе... і не побачу вже ніколи, бо я сліпа!

Маціцький скрикує у розпуці і паде охлялий на подушку...

Нічого дивного, що бідна мати за двацять літ злиднів і терпінь, утративши двоє дітей і родинне огнище, розєднана з мужем, могла виплакати свої очі. Але для Маціцького це так дивно сходиться з його сном! Яку там ще несподіванку приготовляє йому доля? Чи її удар не буде для нього смертельний?

Ні. Маціцький не вмре. Йому не вільно вмерти. Що сталося би з його бідною сліпою мамою? Звідки би вона взяла сліз на жаль за третім сином? Що сталося би з його татом — жертвою торговельної солідности, Аґасвером виноградарства, що не має навіть часу приїхати до хорого сина або занести квіти на могилу помершого? Хто-ж відбудує це родинне огнище, при якому колись пара старенькиx родичів повинна загрітися? Ні, ні — Маціцький не хоче вмирати. Він хапається за життя руками та ногами...

Йому сказали, що найшвидше можна виздоровіти — не думаючи про ніщо, і він не думає; не розмовляючи, і він не розмовляє, не плачучи, і він не плаче... Аж приємно глядіти, як він супокійно лежить у ліжку з розплющеними очима та для розваги забавляється торокками ковдри. Виздоровляє як справжній канснік...

А довкола нього всі в хаті пораються мовчки. Мама сидить увесь день при ліжку та гачкує; вона звикла від літ до своїх голок і обертає ними, якби все бачила. Дама з великими заслугами також тут, а що-хвилини показується через двері добряче лице Перрота. Навіть флейтист заходить чотири-пять разів на день, щоби розпитати за здоровля недужого. Правда, він заходить не задля Маціцького. Його тягне до дами з великими заслугами... Від хвилини, коли Каміля заявила йому формально, що не хоче ні його ні його флейти, палкий музика повернув оглоблі в напрямку пані Трібу, яка хоч і не має такого майна ні такої краси як донька сеневільського верховинця, а все-ж таки має деякі свої принади та ощадности.

(Продовження буде.)

робітничих мас, у знищенні диктатури пролетаріяту в СРСР.

„Усе це доводить, що, не зважаючи навіть на те, що поміж основних учасників інтервенції немає ще цілковитої згоди, не зважаючи на те, що готування до неї викрито й тим частково зірване, — імперіялістичні держави не можуть зріктися своїх задумів здійснити інтервенцію. Справа тільки в тому, коли, на який строк вони її призначають.

„Отож, нам треба повсякчас готуватися до відсічі ворогові, енергійно працювати, здійснюючи пляни соціялістичного будівництва, виконуючи пятирічку за чотири, а в деяких галузях промисловости й за три роки.

„Робітництво біднацьке та середняцьке селянство довели, що здійснити це завдання цілком можливо. Пляни другого року пятирічки і в промисловості, і в розвитку соціялістичного сектору сільського господарства здійснено і частково навіть перевищено, завдяки розвиткові соціялістичного змагання, ударництва, завдяки зустрічним промфінплянам, які довели, що навіть теперішні наші темпи подекуди ще відстають від можливостей. Самі підсудні з „промпартії“ визнали, що зустрічні промфінпляни „завдали ґрунтовного удару пляновій шкідницькій діяльності, остаточно зірвали її“.

„Страх імперіялістів, що дальший розвиток соціялістичного будівництва в Радянському Союзі, ще більше посилить його міць, може штовхнути на форсування здійснення плянів інтервенції. А це висуває перед нами цілком певне завдання: наполегливою роботою домогтися перевишення плянів третього року пятирічки у всіх галузях народнього господарства, а надто в розвитку індустрії, як основи обороноспроможности країни, розвитку та зміцнення колгоспів, технічного насичення і зміцнення боєспроможности Червоної армії та посилення її бойового готування.

„Соціялістичним змаганням, ударництвом, зустрічними промфінплянами, а найбільше непохитною волею до посиленого вивершення соціялістичного будівництва робітництво, трудяще селянство та червоноармійці, за проводом партії й уряду, виконають завдання, що стоять тепер перед нами. І тоді нам не страшна ніяка інтервенція. У ній ми переможемо капіталістичний світ так само, як перемагаємо капіталістичну систему розгортуванням будівництвом соціялізму“.

Ось так то використовують комуністи московський монстр-процес для цілей внутрішньої пропаганди та для звалення всеї вини за їхні власні господарські невдачі на своїх і чужих „контрреволюціонерів“.

Ревізії й арештування.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

В місточку **Єзуполі** перевела поліція ревізію у п. Михайла Шандури. Підчас ревізії поліція забрала богацько легальних книжок, в більшости видання „Червоної Калини“. Після ревізії Шандуру арештували і відставили до станиславівської тюрми, де він і досі перебуває.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

На кілька днів перед виборами до сойму поліція перевела ревізію в таких громадян в селі **Олешичі**, пов. Любачів: Мадича Степана, Мадича Володимира, студ. Козія Степана, Ольшкевича, механіка, Савки Миколи, Козія Теофіля і Козія Василя. Шукали за зброєю. Нічого не найшли. В день виборів до сойму поліція арештувала проф. Козія Івана з **Футор** та Сірика Олексу з **Олешич**, яких умістили у громадськім арешті в Олешичах. Другого дня випустили їх обох на волю.

БРІДЩИНА.

При кінці листопада ц. р. перевела поліція ревізії в таких громадян села **Конюшків**: Роляника Степана, студ. прав, Мельничука Гриця і Мазурка Омеляна. Останнього придержали на поліційному постерунку цілий день підчас виборів до сойму. — В с. **Шнирові** поліція перевела ревізії у Семена і Михайла Федунів. У **Язлівчику** у Радкевича Федька, якого теж придержали на пол. постерунку в день виборів до сойму. — В с. **Клекошові** поліція перевела ревізію в Ів. Демчука та в інших свідомих громадян-українців.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 15. грудня ц. р. випущено на волю з слідчої вязниці у Львові д-ра Андрущишина Степана з Городка, арештованого дня 10. X. ц. р. під замітом протидержавної діяльности з § 58 і 65 к. з.

Дня 9. ц. м. вийшли на волю з бережанської тюрми: Никифорчин Микола, Крицун Володимир і Батринчук Дмитро. Всі вони сиділи в тюрмі три місяці. Їх підозрівали в тому, що дня 30. серпня ц. р. вони підпалили стирти в Долішній Липиці, пов. Рогатин.

З чортківської тюрми вийшов на волю Михайло Бернатович, дяк з Чорнокінців, б. УСС. Його арештували за те, що в церкві співав гимн „Боже великий единий“... Бернатовича арештували 25. жовтня, а випустили щойно 5. ц. м.

Присуд у процесі б. пос. д-ра Блажкевича.

В четвер пополудні закінчився у Самборі перед трибуналом присяглих процес проти б. посла і б. секретаря Української Парляментарної Репрезентації **д-ра Івана Блажкевича** ось яким присудом: **Від злочину з § 58 і 59 к. з. (державна зрада) обвинуваченого звільнено. Натомість засуджено його за проступки з §§ 302, 305 і 312 з. к. на 6 місяців тюрми, враховуючи до кари 2 місяці слідчої вязниці та завішуючи решту кари на 5 років.**

Після проголошення такого присуду обвинуваченого **д-ра І. Блажкевича випущено на волю.**

Обвинуваченого боронили адвокати д-р Ільницький з Дрогобича і д-р Рогуцький зі Самбора.

Докладний звіт з цього незвичайно важного процесу подамо пізніше.

У справі розвязаних ґімназій.

Довідуємося, що 11. і 12. ц. м. були у Варшаві дві делеґації родичів розвязаних ґімназій Р. Школи, дрогобицької і рогатинської. Міністр освіти делеґацій не приняв, лише доручив приняти їх начальникові виділу середнього шкільництва п. Перацькому. Обі делеґації були теж у нач. виділу для нац. меншин при міністерстві внутрішніх справ п. Сухенка й у віцеміністра о. Жонґоловича. Ціль заходів була переконати міродайні у шкільництві чинники, що причини розвязання обох ґімназій або такі невловимі і загальні, або такі пересадні і не стійні, що доконечна є їх провірка. Делеґації домагалися негайного слідства, а за час його ведення відкриття бодай курсів, щоби уможливити молоді науку. На жаль, відпоручники родичів не добилися нічого, лише впевнилися, що оголошені закиди чи провини, за які ґімназії розвязано, не були одинокими! Бо дивною є та обставина, що найвищі шкільні чинники відмовляються від провірення того, що висувають на свою оборону представники родичів понад 600 дітей і 25 учительських родин. Кружки, які ґімназії удержували, будуть вносити наново прохання до кураторії на дозвіл на курси, то зн. робитимуть заходи, які делеґації мали завершити у Варшаві — знова від початку...

У склад делеґацій входили пп. Д-р В. Ільницький, о. О. Галзевич, М. Іванчук і дир. П. Кузьмович з Дрогобича, а о. Д. Теліщук і М. Ромах з Рогатина.

Син убив батька.

Тома Гах із Городниці (пов. Городенка) у суперечці вбив дрючком свого 52-літнього батька Льонгина.

Революція в Еспанії пічнеться наново?

Із Лісабони повідомляють: Інтернований еспанський летун майор Рамон Франко сказав представникові Аґенції Аваса, що метою повстанців було проголосити республику. Еспанія потребує більше свободи та має вже досить ґенерала Беренґуера. Події в Хака та на летунськім майдані „Чотирьох вітрів“ — це не відокремлена маніфестація, а частина великого національного руху, що пічнеться наново. Вкінці Франко заявився за республиканським устроєм.

З Мадриду повідомляють: Майже у всіх еспанських містах проголошено **воєнний стан.** Це причинилося до скоршого успокоєння громадської думки. Півурядовий комунікат каже, що ґенеральний страйк триває далі, м. ін. в Сантандері, Сараґосі, Наварі й богатьох інших містах. У Джізоні повстанці намагалися здерти з фасади монастиря Ісусовців памяткову таблицю з портретом Прімо де Рівери.

Отвертий лист на Черчілеву промову.

(АТЕ.) Льондон. „Таймс“ помістили отвертий лист магараджі Біканеру у відповіді на Черчілеву промову про будучий устрій Індії. Магараджа збиває Черчілеве твердження та перестерігає Анґлію перед приноровленням насильних метод до Індії, які свого часу довели до того, що Північна Америка відділилася від Великої Британії.

Підпал?

У Городенці згоріли дві стирти пшениці Каз. Любомірського. Шкоди є на 5.000 зол. Польські джерела твердять, що це був підпал, бо на місці найшли буцімто легкозапальний матеріял.

У Стебнім (пов. Косів) згоріли три стіжки сіна вартости 390 зол., вл. Ґенсецького. Польські джерела твердять, що це був підпал.

Помер пос. Равшер.

Дня 17. грудня в ночі помер у Ст. Бляйвен німецький посол у Варшаві Ульрих Равшер, що там лікувався. Покійний прожив 46 літ.

Влом до маґістратської каси.

Дня 17. грудня в ночі невислідженї злодії дісталися при помочі підробленого ключа до будинку товарового магазину на залізничому двірці в Станиславові, де є маґістратська каса. Злодії вивертіли в касі діру величини долоні та забрали гроші. Скільки забрали грошей, поки-що невідомо, бо касу опечатано аж поки не прийдуть урядовці маґістрату.

ОСТАННІ ВІСТИ

Б. СЕНАТОР О. ТАТОМИР ПЕРЕД СУДОМ.

В четвер, 18. грудня ц. р. почалася у Самборі судова розправа проти б. сенатора о. Ю. Татомира. Обвинуваченого боронять адвокати, д-р Волод. Старосольський зі Львова і д-р Ротуцький зі Самбора.

(ПАТ) 19. XII. в 11. год. вночі запав вердикт присяглих суддів. На осн. того вердикту признали о. Татомира винуватим у проступках з § 273, 300, 302, 312 і 314 к. з. На основі того вердикту **трибунал проголосив присуд, який засуджує о. Татомира на кару 6-місячної вязниці, загостреної твердим ліжком і постом що 14 днів, враховуючи йому слідчий арешт від жовтня до 19. грудня ц. р., із відложенням виконання кари на пять літ.**

У мотивах присуду трибунал прийняв за основу низького виміру кари бездоганний спосіб дотеперішнього життя обвинуваченого та його духовне становище.

ГЕНДЕРСОН ВІДПОВІВ НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ КЕНВОРТІЯ.

Несконфісковане „Слово Польске“ із суботи, 20. грудня, принесло за ПАТОМ таку вістку з Льондону: 52 посли з Лейбур Парті підписали петицію до Ліґи Націй, що взиває секретаря Ліґи Дрюмонда предложити Раді Ліґи справи пацифікаційної акції у Східній Галичині.

У звязку з тим 17. грудня пополудні посол Кенворті спитав у парляменті міністра закордонних справ Гендерсона, яке є становище уряду в тій справі.

Міністр відповів: Я дістав відписи заяви та розглянув її якнайдокладніше. Не можу робити ніяких загальних уваг польському урядові в справі звільнення політичних вязнів, бо не маю вичерпуючих основ для такої інтервенції у внутрішніх справах іншої держави. Що торкається справи української меншини, то петицію предложено ґенеральному секретареві Ліґи Націй у належній формі та разом з увагами польського уряду буде докладно розглянена. Гадаю, що уваги польського уряду будуть прислані в пору, так, що можна буде зайнятися тією справою на найближчій сесії Ради Ліґи, себто в січні 1931 р.

СОЙМ 12. СІЧНЯ.

Перше пленарне засідання сойму після свят буде мабуть 12. січня.

ПРОФЕСОРИ ПОЗНАНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В СПРАВІ БЕРЕСТЯ.

У Варшаві кружляла чутка, що професори познанського університету оголосять отвертого листа до своїх товаришів професорів-послів із ББ у берестейській справі. Зміст листа подібний буде до листа професорів краківського університету.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ПОЛЬСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ПРО БЕРЕСТЯ.

У Варшаві кружляла чутка, нібито польські письменники або варшавські задумують видати лист чи відозву в берестейській справі. Говорили, що на тему стилізації того листа йдуть переговори, що часть письменників має вже вироблену думку в справі стилю того листа, інші або не хочуть підписати відозви, або хочуть зміст відозви загострити чи ослабити. З того виходило би, що справа покищо є в приготуванні.

Тепер іде виміна думок із найвизначнішими представниками польської літератури, щоби устійнити зміст листа та розміри тієї акції. Представникам літератури залежить на тому, щоби на протесті підписалися не лише письменники, що групуються та симпатизують із сойм. мовою опозицією, а стараються теж зєднати письменників, відомих із симпатії для ідеольоґії проурядового табору.

ДО ТРЬОХ ТИЖНІВ БУДЕ ГОТОВИЙ РЕФЕРАТ У СПРАВІ БЕРЕСТЯ.

На засіданні соймової правничої комісії вибрали головою комісії посла Цара. Урядовий проект і внесення Жид. Клюбу про скасування національних і релігійних обмежень приділили пос. Гешці (ББ). Два внесення в справі Берестя себто Нар. і Укр. Клюбу приділили пос. Пасхальському (ББ). Пос. Пасхальський згодився на 3-тижневий реченець зав опрацювання реферату. Тому, що кандидатура пос. Новодворського (Клюб Нар.) упала, пос. Звежинський зложив у тій справі заяву до протоколу. В заяві сказано, що пос. Новодворський, як обзнакомлений із берестейською справою, (яка глибоко схвилювала всю країну не лише з правних але й моральних причин) міг влекшити вияснення справи. Голова комісії не піддав внесення НД під голосування і так утруднив і майже внеможливив полагоду берестейської справи.

ВІДПОВІДЬ ПРОФ. КШИЖАНОВСЬКОГО.

З Кракова повідомляють, що проф. Кшижановський зложив у деканаті правничого виділу краківського університету письмо, що є відповідю на лист до нього 44-ох професорів у берестейській справі. Зміст листа такий:

„Вельми Шановні Панове Товариші!

На Ваш лист із 16. ц. м., висланий до мене в справі Берестя, відповідаю щойно нині, бо я хотів дати відповідь після того, як пічнуться наради в соймі над тією справою. Вже кілька днів передтим, заки я одержав листа, довідався я з преси про дуже затривожуючі обвинувачення, що про них у ньому бесіда, та негайно як сойміовий посол поробив заходи, які мені диктувала совість.

Всеж таки тієї акції я пізніше не покинув а на будуче не гадаю покидати, бо виходжу згідно з Вами із заложення, що з хвилею, як поставлено конкретні обвинувачення, безумовно є вказане, щоби відповідна влада негайно почала слідство та покарала винуватих, коли слідство потвердить обвинувачення.

Ваш лист, щоправда, не змінив мого передше устійненого становища, бо є для мене цінним ствердженням однозгідности наших думок про принципіяльну істоту справи, у зрозумінні, зазначенім у тій моїй відповіді.

Прошу прийняти вислови високого поважання — Анатоль Кшижановський.

Краків, 19. грудня 1930.“

УЧНІ ХОЧУТЬ ЇХАТИ ДО БЕРЕСТЯ.

Яке велике враження зробила берестейська справа доказує факт із одної з варшавських шкіл. Дирекція школи повідомила учнів, що на свята, як звичайно, можуть одержати пільгові залізничі білети. Учні в поданнях зазначили, що хочуть поїхати до Берестя н. Б.

АРЕШТУВАЛИ МАЙОРА-ЛЕТУНА КУБАЛЮ.

У Варшаві арештували майора-летуна Кубалю, відомого з невдалого трансатлянтійського лету. Причиною арештування несубординація. Кубаля сидить у військовій тюрмі при вул. Дзельній.

Родина арештованого вислала телеграми до марш. Пілсудського, щоби він інтервеніював. Тому, що місце побуту марш. Пілсудського тепер невідоме, вислали аж пять телеграм до ріжних місцевостей.

Зачувати, що майора Кубалю арештували зате, що він розіслав до найвищих держ. чинників меморіяли, в яких критикував діяльність шефа департаменту летунства полк. Райського. При переслуханні майор Кубаля зізнав, що ніяких меморіялів не висилав. Меморіял написаний на машині департаменту летунства, до якої мав доступ майор Кубаля.

Поінформовані кажуть, що майор Кубаля станув був до рапорту у марш. Пілсудського. Після 6 тижнів не покликали його знову до рапорту. Кубаля зрозумів це так, що його просьбу вдаремнили. Тому Кубаля сказав знакомим послам із ББ, що хотів у рапорті скритикувати діяльність департаменту летунства мін-ства війск. справ. Один із тих послів розповів це якомусь військовому і Кубалю арештували.

ЛІКВІДАЦІЯ „ПЛАСТУ“ В ЗОЛОЧЕВІ.

Золочівська влада перевела ліквідацію тамошнього „Пласту“ й арештувала Зеновію Боровицьку, ґімн. абсольвентку.

РИКОВ УСТУПИВ.

Центр. виконуючий комітет СРСР увільнив на власне бажання голову ради нар. комісарів Рикова з його становища, а на його місце іменував Вяч. Молотова.

ЛЬОКОМОТИВА РОЗДАВИЛА АВТОБУС.

На залізничім шляху Волковиськ Центральний Волковиськ Місто поїзд наїхав на автобус, що переїздив саме тим шляхом. Поїзд роздавив автобус і поранив 17 подорожніх, у тому 9 тяжко. Шофера арештували. Одного з ранених, Петра Жука, секретаря окружного суду в Гродні, помістили в соймиковім шпиталі. Жукові роздавило грудну клітку та виперло одно око. Його стан безнадійний.

ХОРИЙ ВБИВ ЛІКАРЯ.

До лікаря Блявера в Комарні (пов. Рудки) прийшов за порадою селянин із Чижевич Бунаш. Коли лікар писав рецепту Бунаш добув із кобелі сокиру та вбив нею лікаря, вдаривши двічі в голову. У поліції зізнав, що д-р Блявер невмілим лікуванням спричинив смерть його жінки.

ДОВІРЯ ДЛЯ УРЯДУ СТЕҐА.

Французький парлямент після вислухання урядової заяви і заяв партій ухвалив заяву довіря для уряду 291 гол. проти 284.

Опісля прем. Стеґ відчитав декрет, яким замкнено сесію парляменту. Палата приняла це до відома 278 гол. проти 277.

Шерон відчитав на засіданні сенату декрет про замкнення сесії сенату.

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ **розсилаємо з нинішнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на січень виносить 5 зол.**

— Конфіската „Діла“. У вчорашньому (282) числі „Діла“ сконфісковано одну замітку враз із заголовком (подану дослівно за львівським „Веком Новим“) та одно речення в посмертній згадці про бл. п. Михайла Кацеру, голову чит. „Просвіти“ в Коцурові, що помер наслідком відомих подій дня 14. ц. м. у Львові в санаторії „Віта“. Це вже 37-а конфіската „Діла“ в цьому році.

— З святоюрського шпиталику. З шпиталику для жертв відомих подій, що міститься в забудуваннях св. Юра у Львові, повідомляють нас, що в середу 17. ц. м., в год. 11. передполуднем, приїхало там двома автами (одно з них було санітарне) трьох поліц. функціонарів разом з лікарем з міського фізикату. Лікар оглядав перевязки й береги (окраїці) ран і списав з пацієнтами при помочі представника поліції ґенералії (імя, назвище, місце уродження, повіт і з котрій сторони рана). Після того казано чотирьом пацієнтам зібратися, а тим, що їх завезуть автом під свою опіку. Пацієнти подякували за це і заявили, що нікуди не поїдуть, бо коли лічаться в тому шпиталику вже два місяці, то тут і докінчать свого лікування. Почувши цю відповідь, повторену кілька разів, поліц. функціонарі і лікар кудись відїхали, а за пів години вернули знову і пішли в цій справі до ексц. митрополита. Після розмови з митрополитом прийшли знову до пацієнтів, а коли вони й тепер рішуче відмовилися їхати під іншу опіку (яку і де, їм цього не сказано), дотичні функціонарі враз з лікарем відїхали ні з чим.

— З Українського Наук. Інституту в Берліні повідомляють, що 18. грудня ц. р. відбувся його заходом у 163. (археольоґічній) салі берлінського університету реферат доц. д-ра В. Залозецького в німецькій мові п. з. „Вплив ґотицької архітектури у Сх. Европі“.

— Крамарям до відома. На підставі розпорядку з дня 9. грудня 1929. (Дн. З. Р. П. ч. 35, поз. 633) в часі від 18. до 23. грудня можуть бути всі крамниці (також і фризієрські заведення відчинені до год. 21. (9-ої вечір). В неділі і свята (латинські), які припадають в тому часі (від 18-го до 23-го грудня), можна торгувати у крамницях від год. 13-ої до 18-ої (від першої пополудні до 6-ої вечір).

— Помер польський мурин. У Бересті помер одинокий чорний вояк польської армії. Він уже давно поселився в Польщі, тут натуралізувався та перезвався на Володислава Браніцького. В 1920 р. зголосився на добровольця до війська та був відзначений кількома медалями за заслуги на фронті. Коли військо йшло вулицями міста, Браніцький все ступав у першому ряді. Його похоронили на берестейськім цвинтарі

— Виділ С. Т. „Україна“ подає до відома, що сходини секцій гаківки і лещатарської відбудуться в домівці С. У. К. Підвалля 9., І. пов. в суботу 20. XII. в год. 7. вечір.

— Особисті вісти. П. Емілія Саламон з Камінки Лісної зложив диплом інженіра машин у львівській політехніці.

З концертової салі.

Виступ Українського Хору Котка у Львові.

По довшій перерві почули ми знову у Львові концерт хору Дмитра Котка — цим разом у дещо зміненій обсаді, хоч із старим репертуаром. Теперішній хор Котка складається з 22 членів, при чому до нього належить, крім давніх співаків, кількох членів „Бандуриста“.

Програма концерту складалася з трьох частей: в першій почули ми „Тим, що впали“ Кошиця, „Сонце заходить“ Роздольського, „Чого очі тяжко“ Волошина і „Золоті зорі“ Ніжанковського; в другій „Хор бранців“ (Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі) Лисенка, „Стоїть Кавказ“ Степенка, „Було колись“ Лисенка і „Закувала“ (з „Вечерниць“) Ніщинського; у третій колядку „Нова радість“. Кант про страшний суд, думу про зруйнування Січи, „Серед степу широкого“ — всі аранжовані Котком, „Та болять ручки“ і „Вітер повіває“ — Кошиця і на закінчення нову гармонізацію Котка — „Чумарочка“. Як бачимо, програму вечора зладжено вміло, з легким переходом від творів поважних, старших до творів новіших, лекших, веселих.

Про саме виконання пісень можна говорити безперечно з признанням. Так і видно було, що дирігент вложив у вишколення хору (бож у тому складі треба було все переробляти наново) багато енергії і праці. А проте — ніде правди діти — нинішній хор вже не є той давній, що викликав усюди подив і щире захоплення для дирігента й виконавців. Не було вже тої зіспіваности в усіх без виїмки піснях, що колись, подекуди запримітили ми відхилення від інтонації, ну — й голоси старших членів хору вже не ті, що давніше. Ще найкраще вивязався хор з народніх пісень, в яких заблестіла не тільки його сила, чи (як треба було) ніжність, але й подивугідна прецизність і чистота виконання.

Саля Лисенка не могла вмістити всіх охочих послухати того концерту і люди товпилися так, що вислухати його до кінця було мукою. На майбутнє управа салі рішуче не сміє допускати до такого небезпечного для життя натовпу на салі і по коридорах. І. Н.

З судової салі.

96 обвинувачених перед стрийським судом.

В днях 9—10. грудня ц. р. відбулася перед повітовим судом у Стрию розправа проти 96 обвинувачених, бувших членів позашкільного Пласту в Стрию, переважно студентів високих шкіл та торговельної і ремісничої молоді. Прокуратура при окружнім суді в Стрию обвинувачує всіх за проступок з §§ 285, 286 і 287 к. з., тобто за закладання, вербування та належання до трьох курінів позашкільного Пласту („Червона Калина“, „Запорожці“ та „Спартанка“), що істнували на терені Стрия. Крім того обвинувачено п. Ірену Любінецьку за провину з § 214 к. з., доконану нібн в цей спосіб, що весною ц. р. мала попалити друки і папери свого куріня і студента Гошовського з Фалиша, якого приарештовано з акцією УВО.

Розправу переводив суддя Кубрихт, обвинувачував підпрокуратор Д. Валіш. Боронили під проводом адв. д-ра Гарасимова українські адвокати Стрия: Домбчевський, Р. Думин, Клаусський, Лужецький і оборонець Ерденбергер.

Оборона йшла в такім напрямі: Всі три пластові гуртки (курінї) позашкільного Пласту в Стрию істнували від ряду літ легально як секції „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю у Львові“ — філія в Стрию і про них знали адмін. уряди та інші державні чинники. Діяльности їх не робили ніколи ніяких перепон, а члени Пласту були членами Товариства самого і користувалися в його нутрі повною, статутами унормованою, автономією.

На ствердження цеї обставини покликала оборона ряд свідків. Передовсім членів виділу філії Т-ва в Стрию, старостів Пайончковського і Райфа зі Стрия та інших. Подала теж оборона доказ з книг Т-ва, з афішів, оголошень, часописів і т. д. Значна часть обвинувачених не явилася. Деяких заступали оборонці, щодо інших, справу на внесення прокуратора вилучено до окремого трактування.

Свідки, переслухані досі, особливо функціонарі державної поліції, потверджують засадничо тезу оборони. Один з комісарів зізнав, що державна поліція в Стрию, маючи деякі сумніви щодо леґальности позашкільного Пласту з уваги на неясну постанову статуту „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю“, вже два роки тому зреферувала справу своїм зверхним урядам, але вони, як каже свідок, „з якіхсь вищих політичних взглядів“ справи не полагоджували, а взялись за це щойно весною ц. р., після арештування ряду осіб зпоміж молоді за мниму діяльність з доручення УВО. Тоді теж видано наказ про ліквідацію Пласту і тоді ж зліквідувало „Т-во охорони дітей і опіки над молоддю“ — філія в Стрию згадані три курінї позашкільного Пласту.

Дотично деяких обвинувачених оборона йде в тім напрямі, що вони загалом не належали до пластових курінів.

Слід іще додати, що враз з молодю обвинувачений теж опікун Пласту п. В. Устіянович зі Стрия.

Розправу відложено на день 13. лютого 1931 р. для переслухання ряду свідків (м. ін. обох згаданих старостів і бувших та теперішнього голови Т-ва) і переведення доказу з книг, актів та друкованих видавництв.

Оборону зорганізувала стрийська делегатура С. У. А.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ТРАҐЕДІЯ ЗАЛЮБЛЕНИХ“

„Уфа“ має свою марку. Але копальні сюжетів таки не має. Від часу тонфільми і вона переходить кризу. Німецькі фільми визначалися дбайливою обсервацією, — в них була завсіди якась поважніша проблема чи низка картин, звязаних якоюсь провідною думкою, два-три типи, щось, що нагадувало сценічну песу або повість.

„Траґедія залюблених“ продовжує цю традицію. Несподіванки не робить вона глядачеві історією нещасливого кохання, хоч є в цій історії несподіванки сензаційної хроніки. Поминаєш німецьку солідність у фотографії типів і збірних сцен: — такий тирольський танок або засідання громадської ради це не інсценізація штудерних акторів, а знимка „з життя“. Щож? Томить нас поволі така трагедія. Слухачів, що раді би почути німецьку мову тирольських мешканців ще й дратує їх англійщина. Польща не приймає фільм із німецьким текстом, хоч по школах не тільки англійську мову, а навіть французьку починає поволі заступати німецька.

Фільма має дуже добрих відомих артистів Фреліха, Ліяну Гайд і Шлетова. Вражливі можуть навіть плакати. м. р.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. **Михайло Карпяк,** варяжський декан і парох в Ульвівку, заосмотрений Найсв. Тайнами, упокоївся в Бозі по короткій недузі дня 15 грудня 1930 р., проживши 53 літ. Похорони відбулися в Ульвівку дня 17. грудня ц. р. в год. 9 рано. В. И. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 18. XII. ц. р. масло пріма експортове солене 5·30 зол., масло пріма бльокове несолене 5·30 зол., літра молока 0·29 сотиків, літра сметани 1·50 зол., копа яєць 11·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота 20. грудня, година 3. попол. „Кордіян“.

Субота, 20. грудня, година 7·30 веч. „Аїда“.

Неділя 21. грудня, година 3. попол. „Івась і Гануся“ оп. Гумпердінга.

Неділя, 21. грудня, год. 7·30 вечором „Фіялка з Монмарт“.

Понеділок, 22. грудня, година 7·30 веч. „Травіята“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 20 грудня, година 7·30 веч. „Новий подружній договір“.

Неділя, 21 грудня, година 3·30 попол. „Доротея Ангерман“.

Неділя, 21 грудня, година 7·30 веч. „Новий подружній договір“.

Понеділок, 22 грудня, год. 7·30 веч. „Новий подружній договір“.

Малий Міський Театр:

Субота, 20 грудня, година 7·30 веч. „Перфуми моєї жінки“.

Неділя, 21. грудня, год. 3·30 попол. „Перша пані Сельбі“.

Неділя, 21. грудня, година 7·30 веч. „Перфуми моєї жінки“.

Понеділок, 22 грудня, год. 7·30 веч. „Скандал у Савої“ (премієра).

Театр Новин (в салі кіна „Кольосей“):

Субота, неділя, понеділок „Розчин проф. Цитлі“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Веселі жіночки“ і „Послюбна подорож“ (Біллі Дов).

ЛЕВ: Звукова комедія: „Небезпечний флірт“. Острів пропавших кораблів.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „З Бирдом до Полудневого бігуна“. „Три приятелі“.

ОАЗА: „Князі на засланні“. Симфонічна і балалайкова орхестра та російський хор.

ПАН: „Дівиця з Каіро“.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Траґедія залюблених“ (Ліяна Гейд, Шлетов).

ПАСАЖ: „Приятель індіянів“. (Тім Мек Кой) і додатки.

ПРОМІНЬ: Вічне кохання“, „Мертвий крик“.

ФАТАМОРГАНА: Озеро кохання (Бриг. Гельм). Люка Розвольського

ХИМЕРА: „Біда княгиня“. (Поля Неґрі).

СТИЛЕВЕ: „Рудоволоса“ (Клара Бов) та „Остання каравана“ (Джек Гольт).

УТЕХА: „На захід від Занзібару (Льон Чаней). Людина, що врутить (Бастер Кітон).

Ширіть наш часопис!

Програма радіо.

Субота 20. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 18·15 Концерт для дітей **Будапешт** (550,5) 19·30 „Країна сміху“, оп. Легара **Берно** (403,6) „Старий Відень“, оп. Ляйнера. **Штутгарт** (550,5) 20·30 „Пташник із Тиролю“, **Рим** (441,2) 20·40 „Фальстаф“, оп. Верді. **Париж** (1724,1) 21·45 „У вагоні“ авдиція. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Гунар Ган-акордіон. **Льондон** (356,3) 22·35 Вивів и з оперетов. **Копенгаґа** (281) 20·00 Поезія і пісні. **Харків** (426) 16·00 Концерт, 20·00 Муз. вечір. **Стокгольм** (435·8) 19·15 Спів. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Медіолян** (500,8) 0·30 Оперетка. **Ленінград** (1000) 14·50 Гр. плати, 16·00 Концерт. 17·00 Концерт молодих сил. 18·40 Концерт творів Ліста, 20·00 Хоральний спів.

Неділя 21. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 20·30 Концерт мадярської музики, 22·00 Тр. з театру „Веселий Вечір“. **Відень** (516,3) 19·00 „Тангайзер“ оп. Вагнера. **Рига** (524,5) 15·00 „Івась і Гануся“ оп. Гумпердінга. **Стокгольм** (435,8) 14·30 Симфонічний концерт **Медіолян** (500,8) 15·15 „Фридерика“ оп. Легара. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт із „Августео“, 20·30 „Пріма-роза“ оперетка Пєтрі. **Париж** (1724,1) 18·30 Симф. концерт із театру Сари Бернар. **Лянґерберг** (472,4) 19·45 „Село без дзвонів“ оперетка Кінеке. **Франкфурт** (389,6) „Еґмонт“ оп. Бетовена. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·10 Сильві Нікуля: Спів. **Ляйпціґ** (253,4) 9·00 Привіт Різдва, нар. авдиція, 20·00 Різдвяна ораторія Баха. **Льондон** (261,3) 16·00 Церк. кантата, 16·30 Сучасні коляди. **Копенгаґен** (281) 20·00 Оперова музика, 22·15 Концерт. **Харків** (426) 9·30 Концерт для села, 16·00 Попол. концерт, 18·30 Муз. авдиція. **Прага** 14·45 „Якобин“ опера Двожака. **Мюнхен** (532,9) 18·50 Пісні, Льоренс Вольф. **Будапешт** (550,5) 19·40 Циганська орхестра Імре Мадярі, 20·40 Концерт військ. орхестри. **Ленінград** (1000) 14·50 Гр. плити, 17·30 Нар. концерт, 18·30 Оперові арії, 19·00 Опера або оперетка. **Москва** (1724,1) 18·30 Симф. концерт, 21·00 Концерт.

Понеділок 22. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 17.45 Концерт, 20.30 оперетка. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Прага** (486,2) 19.00 „С. Боканегра“ оп. Верді. **Москва** (1481) 10.00 Концерт (Корсаков, Бородін, Мусоргський), 20.00 Симф. концерт Бетовена. **Відень** (516,3) 20.30 „Хрістляйн“ опера. **Мюнхен** (532,9) 20.40 „Тріє царі“ авдиція. **Будапешт** (550,5) 20.45 Концерт Легара. **Ляйпціґ** (253,4) 22.30 Симф. концерт. **Льондон** (261,3) 21.00 Вефлеєм. 24.00 Танкова музика. **Копенгаґа** (281) 15.00 Концерт. **Стокгольм** (435,8) 17.00 Пісні в супроводі гармонії. **Рим** (441,2) 20.40 Італ. музика. **Медіолян** (500,8) 21.00 Концерт Марелі. **Ленінград** (1000) 14.50 Гр. плити, 16.00 Концерт, 17.30 Концерт пісень. 18.40 Віольончеля. 19.10 Німецькі пісні. **Париж** (1724,1) 20.30 Історія з Дубаґі. 21.45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокатський конціпієнт з правом субституції прийме обовязки в адв. канцелярії. — Зголошення до Мр. Іван Ворона, Краків, вул. Яблоновських ч. 12. 1113 2—2

З Українського Технічного Товариства. В середу 24 ц. м. в год. 18·30 відбудеться в домівці Товариства відчит **інж. Стефанії Чижович** на тему: **„Значіння психотехніки для фахового шкільництва“.** Проситься о численну участь. Гості рад[і]. 1125

Кооп. Український Театр у Львові Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 881

Яворів сала Нар. Дому:
20. XII. „Гарна Олена“.
21. XII. „Гетьман Дорошенко“.

Управа Театру звертається з проханням до ВП. Громадянства Яворова, приміститти театральну дружину (30 осіб) на час побуту в Яворові. Список дружини передано до Повітової Торговельної Спілки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на плюшевих плащах навіть старих, знищених; відсвіжую, чищу, переробляю. Волянська, Львів, Собіського 12, тел. 17-04. 232а 37-?

КОНТОРА „ПОМІЧ“, магістра прав і присяжного бухгальтера. Прохання, скарги, консультації, повірені справи в державних, муніціпальних і фіскальних урядах. Спеціяльні справи щодо горожанства, дозволи на побут, а також ліквідація насктів і т. п. справи, як розбір білянсів і бухгальтерійні праці. Варшава, Краківське Передмістя черга 10 пом. 3 тел. 109—49. 973 4—4

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів, (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 888 5—7

ОДНУ панночку з доброго дому прийме інтелігентна родина на мешкання. Фортепян дома. — Адреса в Адміністрації „Діла“. 1090 2—2

МІД-ПАТОКУ найліпшої якости, лічничий, з власної на верхах Бескиду положеної пасіки — на кашель, легені, серце і астму, надзвичайно помічний — висилає в довільній скількости netto 1 кг. 6 зол. за посліплатою о. Іван Тимчук грек. кат. парох і декан в Бенькові п. п. Сянки (Sianki). 1084 3-3

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Староводні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 437

ДО ВИНАЙМУ кімната умебльована, Ґеница 24, 1. пов., вхід з вул. Пісковой. Оглядати між 3—7 год. 1094 3—3

ПРАКТИЧНІ дарунки на Ялинку: панчохи, рукавички, реформи, краватки, скарпитки, триколи поручає – Ліхт, Львів, Гетьманська 22.

СТАРШИЙ СТУДЕНТ подружить панну непересічної краси і богатства. Поважні зголошення слати до Адміністрації під „Вірність“. 1124

ПАННУ з інтелігенції, літ 25, симпатичну, лагідну, без минувшини, чесну до ведення домашнього господарства або до виховування дітей поручає парох о. М. Хомань у Розборі округлім п. Порохник. 1108 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Присилайте передплату!

Подяка.

Оцим складаємо сердечну подяку Високоповажаному Д-рові Терлецькому і Д-рові Возняковi, адвокатам в Бережанах за правну опіку підчас нашого пересиджування в арештах при Окружному Суді в Бережанах від д. 7. IX. до дня 7. XII. п. р. Рівнож почуваємося до милого обовязку подякувати Високоповажаним Паням Меценасовим Бенковій і Возняковій за ласкаву опіку підчас нашого побуту в тюрмі.

П О С Л И:
Степан Кузик, **Олекса Яворський.**

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.